

SPRAWOZDANIE
z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny za 2019 r.
oraz przedstawienie potrzeb związanych z realizacją przedmiotowych zadań.
Monitoring i ewaluacja Gminnego Programu Wspierania Rodziny
na lata 2019 – 2021 przyjętego Uchwałą Nr II/4/2018 Rady Miejskiej
w Rzgowie z dnia 28 listopada 2018 r.

Zadania wynikające z ustawy z dnia 09.06.2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2019, poz. 1111 z późn. zm.) w zakresie obowiązków Gminy Rzgów reguluje art. 176 ww. ustawy.

Do zadań własnych Gminy należy:

- 1) opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny;
- 2) tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny;
- 3) tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego, oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych przez:
 - a) zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa,
 - b) organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających,
 - c) prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci;
- 4) finansowanie:
 - a) podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny,
 - b) kosztów związanych z udzielaniem pomocy, o której mowa w art. 29 ust. 2, ponoszonych przez rodziny wspierające;
- 5) współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym;
- 6) sporządzanie sprawozdań rzeczowo-finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie, w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego, o którym mowa w art. 187 ust. 3;
- 7) prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, zamieszkałego na terenie gminy.

W okresie od 01 stycznia 2020 r. do 31 grudnia 2020 r. realizowane były zadania z powołanego wyżej katalogu. Uchwałą Nr II/4/2018 Rady Miejskiej w Rzgowie z dnia 28 listopada 2018 r. został przyjęty Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2019 – 2020. Celem głównym Programu jest rozwój zintegrowanego systemu pomocy w zakresie wspierania rodzin przeżywających trudności, w szczególności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych na terenie gminy Rzgów. Spodziewanymi efektami realizacji Programu mają być: wzrost poziomu bezpieczeństwa socjalnego rodzin i dzieci w gminie Rzgów; wyrównanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży z terenu gminy Rzgów; poprawa funkcjonowania rodzin przeżywających trudności w sprawowaniu funkcji opiekuńczo- wychowawczej i przywrócenie im zdolności do prawidłowego wypełniania obowiązków rodzicielskich oraz wzmocnienia więzi rodzicielskich; powrót dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej do rodziny biologicznej i jednocześnie obniżenie kosztów gminy w zakresie utrzymania dzieci w pieczy zastępczej; ograniczenie zjawiska wykluczenia społecznego rodzin z różnego rodzaju dysfunkcjami, uzależnieniami; ograniczenie negatywnych zjawisk, tj. przemoc, uzależnienie; podniesienie świadomości społeczeństwa o dostępnych formach wsparcia rodzin przeżywających trudności lub nimi zagrożonych.

W przedmiotowym okresie realizowane były zadania w zakresie wspierania rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych. Pracę z rodzinami prowadził jeden asystent rodziny w wymiarze 3/4 etatu do końca marca 2019 r., zaś od kwietnia 2019 r. w wymiarze 1 etatu.

Z uwagi na pogłębiające się problemy opiekuńczo – wychowawcze w rodzinach objętych

monitoringiem pracowników socjalnych, alkoholizm, uzależnienia od innych środków psychoaktywnych, podejrzenie przemocy skutkujące m. in. umieszczeniem dzieci w pieczy zastępczej na podstawie orzeczeń sądowych, pożądane było zwiększenie asystentowi rodziny wymiaru czasu pracy. Intensyfikacja działań asystenta rodziny w aspekcie działań profilaktycznych z uwagi na charakter przedmiotowych spraw jest bezcenna.

Do podstawowych zadań asystenta rodziny należało:

- opracowanie i realizacja planów pracy z rodziną we współpracy z członkami rodziny oraz w konsultacji z pracownikiem socjalnym,
- udzielanie pomocy rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej, w tym w zdobywaniu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego, prawidłowego wychowania i opieki nad dziećmi, troski o edukację i rozwój dzieci, dbałość o zdrowie, gospodarowanie budżetem domowym,
- udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów socjalnych, psychologicznych oraz problemów wychowawczych z dziećmi,
- wspieranie rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym poprzez zmianę stosunku osób w rodzinie do własnej sprawczości, podniesienie samooceny i wzbudzenie wiary we własne siły,
- wspieranie aktywności społecznej rodzin,
- motywowanie członków rodzin do podnoszenia kwalifikacji zawodowych,
- udzielanie pomocy w poszukiwaniu, podejmowaniu i utrzymywaniu pracy zarobkowej,
- podejmowanie działań interwencyjnych i zaradczych w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa dzieci i rodzin,
- dokonywanie okresowej oceny sytuacji rodzin, nie rzadziej niż co pół roku i przekazywanie tej oceny kierownikowi Ośrodka,
- monitorowanie funkcjonowania rodziny po zakończeniu pracy z rodziną,
- sporządzanie na wniosek sądu opinii o rodzinie i jej członkach,
- współpraca z placówkami oświatowymi, rodzinami zastępczymi w działaniach na rzecz dziecka i rodziny,
- współpraca z zespołem interdyscyplinarnym lub grupą roboczą na podstawie przepisów ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie lub innymi podmiotami, których pomoc przy wykonywaniu zadań uzna się za niezbędną,
- udział w posiedzeniach zespołu ds. okresowej oceny sytuacji dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej.

W 2019 roku pomocą i wsparciem asystenta rodziny objętych było 11 rodzin z terenu Gminy Rzgów, w których znajdowało się 20 dzieci. Do pracy z asystentem rodziny zobowiązane przez sąd były 2 rodziny. Powyżej 1 roku z pomocy i wsparcia asystenta rodziny korzystało 8 rodzin. W jednej rodzinie zakończono pracę z uwagi na osiągnięcie efektów. Asystent pracuje w oparciu o następujące dokumenty tj.: zgodę rodziny na współpracę, plan pracy z rodziną, okresową ocenę sytuacji rodziny, harmonogramy spotkań z rodziną, notatki ze spotkań z rodziną, sprawozdania z pracy z rodziną do sądu, wnioski o udostępnienie informacji. Na realizację tego zadania przeznaczono środki własne gminy w wysokości 42 962,69 zł, nadto Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Rzgowie pozyskał też dotację celową w kwocie 15 675,00 zł. udzieloną gminie w ramach „Programu asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej na 2019 r.”

W pieczy zastępczej w roku 2019 roku przebywało 11 dzieci z terenu Gminy Rzgów .

W rodzinach zastępczych spokrewnionych 7 dzieci, - w rodzinach zastępczych niezawodowych - 1 dziecko, - 3 dzieci w rodzinie zastępczej zawodowej pełniącej funkcję rodzinnego domu dziecka .

Ośrodek Pomocy Społecznej w Rzgowie współfinansował koszty pobytu ww. dzieci w pieczy zastępczej, jako zadanie własne - obowiązkowe z ustawy z dnia 09.06.2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Wydatkowano na ten cel kwotę 40 761,64 zł.

W porównaniu z rokiem 2018 r. koszty pobytu dzieci z Gminy Rzgów w 2019 r. wzrosły o ponad

27 %.

Tabela odpłatności za 2019 r. w zależności od procentu współfinansowania:

<i>Procent współfinansowania</i>	<i>Kwota współfinansowania w zł</i>
10	1561,54
30	11014,81
50	28185,29

W ramach zadań w zakresie wspierania rodziny Ośrodek Pomocy Społecznej Rzgowie sporządzał sprawozdania rzeczowo - finansowe z zakresu wspierania rodziny. Zapewniał wsparcie materialne dla ubogich rodzin zagrożonych kryzysem lub przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych. Członkowie rodzin przeżywających trudności-opiekuńczo wychowawcze mieli możliwość korzystania z bezpłatnych porad prawnych radcy prawnego Ośrodka oraz w punkcie nieodpłatnej Pomocy Prawnej w Urzędzie Miejskim w Rzgowie, w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Łodzi, ul Piłsudskiego 133 d. Ponadto rodziny dotknięte trudnościami opiekuńczo – wychowawczymi mogły też skorzystać z pomocy psychologicznej w Punktach Konsultacyjnych mieszczących się w Rzgowie przy ul. Literackiej 2c, w Poradni Psychologiczno - Pedagogicznej w Koluszkach - filia w Rzgowie oraz w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Łodzi, ul Piłsudskiego 133 d.

Na bieżąco prowadzony był także przez pracowników socjalnych monitoring sytuacji rodzin zagrożonych kryzysem oraz przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. W ramach pracy socjalnej prowadzona była także działalność informacyjno - edukacyjna.

W kwestii tworzenia możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny, należy zaznaczyć, iż asystent rodziny w 2019 r. wziął udział w:

- Łódzkim Forum Przeciwko Mowie Nienawiści, Przemocy i Wykluczeniu „ Nie hejtuj mnie i nie wykluczaj”- zorganizowanym przez Komendę Miejską Policji w Łodzi, Poradnię Psychologiczno - Pedagogiczną dla Młodzieży w Łodzi oraz Akademię Profilaktyki Społecznej Akademii Nauk;
- konferencji „Przeciwdziałanie uzależnieniom na poziomie lokalnym, perspektywa współpracy – zadania, efekty”- zorganizowanej przez Regionalne Centrum Polityki Społecznej w Łodzi;
- konferencji „Zawodowe rodziny zastępcze i rodzinne domu dziecka w województwie Łódzkim” organizowanej przez Regionalne Centrum Polityki Społecznej w Łodzi;
- szkoleniu „Cyberprzestrzeń jako współczesne zagrożenie dzieci i młodzieży. Rola rodziców i opiekunów w zapewnieniu bezpieczeństwa” zorganizowane przez Regionalne Centrum Polityki Społecznej w Łodzi;
- szkoleniu „ Szkody wynikające z picia alkoholu przez kobiety w ciąży- profilaktyka FASD w społeczności lokalnej. Lokalny system pomocy dzieciom rodzin z problemem alkoholowym”;
- szkoleniu dla członków zespołów interdyscyplinarnych i grup roboczych pracujących z rodzinami z problemem przemocy – PARPA;
- dwóch szkoleniach z zakresu ochrony danych osobowych.

Trzeba w tym miejscu nadmienić, iż w ramach podnoszenia kwalifikacji przez asystenta rodziny w 2019 r. udało się skorzystać z nieodpłatnych szkoleń, konferencji.

Odnosząc się do potrzeb związanych z realizacją zadań w zakresie wspierania rodziny, zauważyć trzeba wzrost ilości spraw związanych z realizacją zadań obowiązkowych Gminy z ustawy z dnia 09.06.2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Potrzebne są znaczne środki finansowe na współfinansowanie pobytu dziecka w pieczy zastępczej oraz na zatrudnienie

asystenta rodziny, który poprzez działania profilaktyczne przyczynia się do pozostania dzieci w rodzinie biologicznej.

W celu dokonania monitoringu i ewaluacji Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2019 – 2020 przyjętego Uchwałą Nr II/4/2018 Rady Miejskiej w Rzgowie z dnia 28 listopada 2018 r. - dokonano analizy danych z realizacji zadań ujętych w programie. Dane te zostały przekazane przez podmioty lokalnego systemu wsparcia rodziny koordynatorowi programu. Realizacja zadań wyglądała następująco:

1. Zabezpieczenie podstawowych potrzeb rodziny i dziecka.

Tabela nr 1. Formy pomocy

Wyszczególnienie	Rok 2019	Realizator	Źródła finansowania
Liczba rodzin i osób korzystających z pomocy społecznej (w tym również pracy socjalnej) - ogółem	162 rodziny (298 osób w rodzinach)	MOPS	środki własne dotacja
Liczba dzieci korzystających z posiłku	22 dzieci	MOPS	środki własne gminy i z Programu „Posiłek w szkole, w domu”; dotacja
Liczba rodzin z dziećmi korzystających z pomocy żywnościowej -POPŻ	6 rodzin	MOPS	środki Podprogram POPŻ
Liczba rodzin z dziećmi korzystających z zasiłków celowych na zakup żywności	6 rodzin	MOPS	środki własne gminy i z Programu „Posiłek w szkole, w domu”; dotacja
Liczba rodzin z dziećmi korzystających ze świadczeń rodzinnych	427 rodzin	MOPS	dotacja
Liczba rodzin korzystających z Funduszu Alimentacyjnego	22 rodziny	MOPS	dotacja
Liczba rodzin objętych świadczeniem wychowawczym 500+	1402 rodziny	MOPS	dotacja
Liczba dzieci objętych programem „Dobry Start” 300+	1443 dzieci	MOPS	dotacja
Liczba rodzin z dziećmi korzystających z dodatku mieszkaniowego	2 rodziny	MOPS	dotacja
Liczba rodzin z dziećmi korzystających z dodatku energetycznego	1 rodzina	MOPS	dotacja

2. Wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży.

Tabela nr 2. Pomoc materialna dla uczniów z terenu gminy Rzgów

Wyszczególnienie	Rok 2019	Realizator
Liczba rodzin i dzieci korzystających ze stypendium socjalnego	19 rodzin 38 dzieci	MOPS
Liczba dzieci korzystających z zasiłku szkolnego	4 dzieci	MOPS
Liczba dzieci korzystających wyprawki szkolnej	0	Urząd Miejski

Tabela nr 3. Formy zajęć wyrównujących szanse edukacyjne dzieci i młodzieży

Zajęcia wyrównujące szanse edukacyjne dzieci i młodzieży- rodzaje w 2019 r.	Liczba dzieci	Realizator
zajęcia dydaktyczno- wyrównawcze	248	placówki oświatowe
zajęcia korekcyjno- kompensacyjne	100	placówki oświatowe
zajęcia logopedyczne	77	placówki oświatowe
zajęcia rewalidacyjne	12	placówki oświatowe
zajęcia rozwijające kompetencje emocjonalno-społeczne	5	placówki oświatowe
Terapia pedagogiczna	13	placówki oświatowe
Zajęcia pozaszkolne m.in.: koła zainteresowań, zaj. rozwijające umiejętności interpersonalne, zaj. scrapbookingu, warsztaty ekologiczne, zajęcia z koncentracji uwagi	249	placówki oświatowe

3. Kształtowanie i wzmacnianie umiejętności opiekuńczo- wychowawczych rodziców przeżywających trudności w wypełnianiu swoich funkcji.

W gminie Rzgów zatrudniony jest asystent rodziny, który w swej pracy koncentruje się na pomocy rodzinom w tworzeniu i modelowaniu prawidłowych postaw rodzicielskich. Wspomagają go również w tym pracownicy socjalni, którzy pracują w terenie oraz pedagodzy szkolni i nauczyciele zatrudnieni w placówkach oświatowych. Praca w/w grup zawodowych polega na konstruktywnym wpływniu na postawy i zachowania rodziców biologicznych w ten sposób, by łatwiej potrafili odnaleźć się w obliczu pojawiających problemów opiekuńczo-wychowawczych bądź mogli odzyskać pełnię władzy rodzicielskiej i stali się w kwestiach wychowawczych samowystarczalni. Przedstawiciele w/w zawodów współpracują ze sobą dla dobra rodziców i ich dzieci.

Ważnym aspektem tej współpracy jest organizowanie przez szkoły konsultacji, spotkań z rodzicami (zarówno indywidualnych jak i grupowych), prelekcji, warsztatów- w trakcie, których porusza się kwestię niepoprawnego zachowania dzieci oraz prawidłowej reakcji rodzica/opiekuna na prowokacyjne zachowania młodych ludzi. Istotne są również warsztaty z profilaktyki przemocy i uzależnień, organizowane przez szkoły bezpośrednio dla swoich wychowanków m.in.: „ Agresja i cyberprzemoc”, „ Środki psychoaktywne, „ Zaplątani w sieci”.

Kształtowaniu i wzmacnianiu prawidłowych umiejętności opiekuńczo- wychowawczych sprzyja udział szkół w programie profilaktycznym „ RYM CERZE – nie zmrąj swojego życia”, odnoszącym się do kwestii uzależnień, organizacja pikniku szkolnego w ramach kampanii „ Postaw na rodzinę”, czy kampanie ogólnopolskie popularyzujące sport realizowane przez Gminny Ośrodek Sportu, Turystyki i Rekreacji tj.: Ogólnopolski Dzień Sportu, Światowy Dzień Deskorolki.

W zakresie oddziaływania na prawidłowe zachowania rodziców w sferze dbałości o zdrowie i higienę swoją i swoich dzieci ma także Gminna Przychodnia Zdrowia, której przedstawiciel jest członkiem Zespołu Interdyscyplinarnego oraz współpracuje z placówkami oświatowymi i MOPS w Rzgowie.

4. Zwiększenie poziomu bezpieczeństwa rodziny, dzieci i młodzieży.

Tabela nr 4. Realizacja zadań związanych z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie przez Zespół Interdyscyplinarny.

2019	Liczba
Liczba prowadzonych Procedur NK	15
Liczba wszczętych Procedur NK	8
Liczba rodzin objętych pomocą Zespołu	15
Liczba zakończonych procedur NK z uwagi na ustanie przemocy	8
Liczba zakończonych procedur NK z uwagi na brak zasadności	5
Liczba posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego	6
Liczba posiedzeń grup roboczych	26
Liczba spraw skierowanych do Prokuratury w sprawie podejrzenia popełnienia przestępstwa	1
Liczb rodzin, w których monitorowano procedurę NK po jej zakończeniu	10
Liczba wniosków sporządzonych do GKRPA	2

Tabela nr 5. Organizowanie form aktywnego spędzania czasu wolnego.

Wyszczególnienie	Rok 2019	Realizator
Zajęcia taneczne	103 osoby	GOK
Zajęcia wokalne	34 osoby	GOK
Zajęcia plastyczne, malarskie, manualne	50 osób	GOK
Zajęcia rekreacyjno -sportowe	24 formy	Gostir
Zawody sportowe, turnieje	17 form	Gostir
Wypoczynek letni i zimowy (półkolonie)	140 uczniów	Gostir

Należy zaznaczyć w tym miejscu znaczny udział środków Gminnej Komisji Przeciwdziałania Alkoholicyzmowi w finansowaniu wielu form zajęć pozalekcyjnych oraz częściowe dofinansowanie wypoczynku dla dzieci (w 2019 w postaci półkolonii dla 30 dzieci).

5. **Wspieranie kobiet w ciąży, ze szczególnym uwzględnieniem kobiet w ciąży powiklanej oraz rodzin w szczególności rodzin z dziećmi u których zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie lub nieuleczalną chorobę zagrażającą życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu.**

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Rzgowie wypłacił należne świadczenie jednorazowe dla 1 osoby, nie wpłynął wniosek o objęcie wsparciem asystenta.

6. Podnoszenie kompetencji służb zajmujących się niesieniem pomocy.

Wszystkie służby zajmujące się niesieniem pomocy podlegają szkoleniom w zakresie działań, w których się specjalizują. Pracownicy Ośrodka brali udział w ponad 50-ciu szkoleniach m. in. o tematyce: praca z rodziną rozważającą powierzenie dziecka do adopcji; profilaktyka FASD - zaburzenia będące wynikiem ekspozycji na alkohol w trakcie życia prenatalnego; wykluczenie społeczne a jakość życia i dobrostan dzieci i młodzieży w woj. łódzkim; przeciwdziałanie uzależnieniom.

Podsumowując monitoring i ewaluację **Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2019 – 2021** należy stwierdzić, iż w gminie Rzgów podejmowane są wielorakie działania zmierzające do osiągnięcia założonych efektów tj.: wzrostu poziomu bezpieczeństwa socjalnego rodzin i dzieci w gminie Rzgów; wyrównania szans edukacyjnych dzieci i młodzieży z terenu gminy Rzgów; poprawy funkcjonowania rodzin przeżywających trudności w sprawowaniu funkcji opiekuńczo- wychowawczej i przywrócenia im zdolności do prawidłowego wypełniania obowiązków rodzicielskich oraz wzmocnienia więzi rodzicielskich; powrotu dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej do rodziny biologicznej i jednocześnie obniżenia kosztów gminy w zakresie utrzymania dzieci w pieczy zastępczej; ograniczenia zjawiska wykluczenia społecznego rodzin z różnego rodzaju dysfunkcjami, uzależnieniami; ograniczenia negatywnych zjawisk, tj. przemoc, uzależnienie; podniesienia świadomości społeczeństwa o dostępnych formach wsparcia rodzin przeżywających trudności lub nimi zagrożonych.

KIEROWNIK
Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej
w Rzgowie

Aneta Łopata

